

URZĘDNIK w połączeniu z PRAWNIKiem

Wychodzi
10. i 25. każdego miesiąca.

Prenumerata
miejscowa i zamiejscowa
wynosi:

rocznie	5 zł. — ct.
półrocznie	2 „ 50 „
kwartalnie	1 „ 25 „
miesięcznie	— „ 45 „

Reklamacja nieopieczelwane wolne od opłaty pocztowej.

DWUTYGODNIK

poświęcony sprawom Urzędników wszelkich zawodów.

Redakcja i administracja
we Lwowie
ulica Teatralna liczba 9

Ogłoszenia

jednorazowe przyjmują się za opłatą 6 centów, kilkorazowe za opłatą 5 centów od wiersza drobnym drukiem.

Treść: Od Administracji. — Petycja lwowskich urzędników państw. o podwyższenie dodatków aktywalnych. — Sądownictwo (Sprawozdanie z czynności sądów karnych w Galicji w roku 1883. (Ciąg dal.). — Sprawy tabularne [W sprawie wydzielenia gruntów z ciał tabularnych]. — Praktyka sądowa [Repertorium orzeczeń najwyższego Trybunału sądowego. N. 118] — Administracja (Brak zbioru przepisów autonom. — Normalja administracyjne. — Praktyka administracyjna [Zasady orzeczeń władz centralnych. Ciąg dalszy]). — Stowarzyszenia (Sprawozdanie z czynności Towarzystwa prawniczego w Kosowie w r. 1884). — Wiadomości literackie (Zbiór ustaw i rozp. adm. J. R. Kasparka). — Wiadomości potoczne (Polacy w Ameryce — Pojedynki w Rosji. — Zawzię pokrewieństwo). — Wiadomości urzędowe (Opróżnione posady. — Mianowania. — Przeniesienia). — Ogłoszenia prywatne.

O d e i n e k: O zbrodniach i występkach pospolicznych w kod. kar. wojsk. Napisał Dr. Julian Morelowski. Dokończenie.

OD ADMINISTRACJI.

Ktoby nie życzył sobie odbierać pisma, raczy zwrócić nam otrzymane numery I. i 2. z r. b. Zatrzymujących je uważamy za Prenumeratorów i prosimy uprzejmie o rychłe nadesłanie należności prenumeracyjnych, i ewentualnych zaległości, szczegółowo wykazywanych.

Petycja

Lwowskich urzędników państwowych o podwyższenie dodatków aktywalnych.

O zamiarze wniesienia tej petycji i o przebiegu obrad nad nią podawaliśmy w swoim czasie Czytelnikom naszym wiadomości nam w tym względzie przez odnośny komitet udzielane. Petycja ta została już wniesioną, a to tak do Rady państwa, za pośrednictwem JExc. Dr. Smolki, jak też do Rady ministrów przez tutejsze c. k. Namiestnictwo, które odesłało ją z bardzo przychylnym poparciem. Dokonawszy w ten sposób zadania sobie poruczonego, komitet przez ogół urzędników do tej sprawy wybrany odbył d. 17. b. m. ostatnie swe posiedzenie, a skonstatowawszy, że czynność jego skończona, rozporządził jeszcze pozostałą ze składek po opędzeniu kosztów gotówką w kwocie 30 złr. w ten sposób, że ofiarował ją na rzecz Lwowskiego Towarzystwa „pomocy naukowej“, poczem się rozwiązał.

Petycję do Rady państwa wniesioną, z którą petycja do Rady ministrów wniesiona jest równobrzmiąca, podajemy tutaj w polskim przekładzie.

Wysoka Izba poselska!

Ustawa z d. 15 kwietnia 1873 Nr 47 Dz pr. p odnosząca się do uregulowania poborów urzędników państwowych w czynnej służbie zostających, ustanowiła dla klas rangi

począwszy od piątej, dodatki aktywne z załącznika A. tej ustawy widoczne, według czterech klas wymierzone, a miasto Lwów jedynie z tego powodu w II. klasie można było umieścić, że wówczas tylko liczbę jego mieszkańców uwzględniono, podczas gdy istniejących w tem mieście już w r. 1873 w każdym kierunku anormalnych stosunków drożyzny wówczas nie brano w rachubę.

Jakkolwiek od obowiązywania tej ustawy stosunkowo krótki czas upłynął, to jednak anormalne stosunki jakie we Lwowie już w r. 1873 panowały, odtąd dla tutejszych c. k. urzędników w sposób nader dotkliwy znacznie jeszcze się pogorszyły, mianowicie czynsze mieszkań i ceny artykułów żywności tak dalece się wzmożyły, iż obecnie Lwów używa sławy, wcale nie do pozazdroszczenia, że jest jednym z najdroższych miast monarchji.

C. k. urzędnicy dotkliwie cierpią pod ciężarem tych przykrych warunków bytu, wśród których dodatki aktywne, które właściwie weszły w miejsce dodatków kwaterowych, względnie lokalnych, nie tylko na opędzenie czynszów mieszkań nie wystarczają, lecz raczej w sposób nieraz bardzo dotkliwy ze stałych poborów muszą być uzupełnione.

Podczas gdy urzędnik państwowy w Wiedniu za stosunkowo mierny czynsz, przyzwoite, zdrowe pomieszkanie, choćby w odległej części miasta najmoje i wielki w tym względzie ma wybór, a ze środków komunikacji wydatnio bez niestosunkowych ofiar korzystać może, urzędnik we Lwowie nie jest w tem położeniu, ponieważ stosunki mieszkalne wpływające z położenia tego miasta tego są rodzaju, że urzędnicy nająć mogą albo tylko bardzo drogie pomieszkania w mieście położone, albo też lokalności znajdujące się na dalekich przedmieściach, nie mających żadnych środków komunikacyjnych i tych ostatnich chyba tylko z pominięciem wymogów godności swego stanowiska, swego i swej rodziny zdrowia, wreszcie wychowania swych dzieci użyć mogą.

Pod ciężarem tych właściwości stosunków wśród których li tylko wybór między bardzo drogiemi a używalnemi lub też tańszemi i nie zdrowemi prawie zawsze wilgotnemi pomieszkaniem pozostaje, cierpią szczególnie nrzędni-

cy niższych kategorii, u których dodatki aktywne nie stoją bynajmniej w racjonalnym stosunku do czynszów mieszkań

To ostatnie tem jest jawniejszem, ile że zważyć należy, że c. k. urzędnik państwowy z reguły li tylko na swoje pobory jest ograniczonym a mimo to pod każdym względem strzedz musi godności swego stanowiska i przeto jest zmuszonym, zastosować się do wygórowanych wymagań właścicieli domów, zwłaszcza, że tak c. k. władze, jak zakłady wychowawcze, z wyjątkiem szkół ludowych, w śródmieściu są umieszczone.

Po nadto powszechnie jest wiadomem, że wskutek nadzwyczajnej wysokości czynszów za pomieszkania i nadzwyczaj szybko wzmagającej się drożyzny wszystkich artykułów żywności, bardzo wielka część urzędników państwowych we Lwowie tracąc dla pokrycia tak wysokich czynszów często dziesięć i więcej procentów stałej swej płacy, w długi popadła i jeżeli im rząd pod względem materialnym nie pomoże, bliskimi są zupełnej ruiny, która tem szybciej nastąpić musi, gdy bez własnej swej winy przez choroby lub wypadki śmierci dostają się w ręce lichwiarzy.

Dla bliższego wyjaśnienia, jak niewłaściwym jest umieszczenie Lwowa w równej z innymi stolicami, z wyjątkiem Wiednia, klasie dodatków aktywalnych, pozwalamy sobie zwrócić szczególną uwagę na dołączone pod A) dziesięcioma załączeniami zaopatrzone tabularyczne zestawienie przeciętnych czynszów m. Lwowa, a owych miast, które tak samo jak Lwów w drugiej klasie dodatków aktywalnych są umieszczone, z którego to zestawienia wynika, że czynsze we Lwowie nie tylko o wiele są wyższemi od czynszów opłacanych w owych na równi ze Lwowem postawionych miastach, ale i wyższemi od czynszów dzielnicy VIII. Wiednia, odpowiadającej przeciętnym stosunkom drożyznianym tego miasta.

Że stosunki drożyzniane m. Lwowa mianowicie pod względem czynszów za mieszkania, rzeczywiście nadzwyczaj są wygórowane i że się takowe w sposób dla c. k. urzędników państwowych nader dotkliwy zmieniły, raczył Wysoki c. k. Rząd w swej troskliwości już także uwzględnić, gdy

1) rozporządzeniem Wys. c. k. Minister-

stwa wojny, praes. Nr. 6927 z dnia 18. Grudnia 1881. (Dz. rzp. wojsk. część 50) kwatrowe garnizującej we Lwowie c. k. wojskowości, które już wtenczas znacznie było wyższem od dodatków aktywalnych c. k. urzędników, począwszy od 1 stycznia 1882 r. odpowiednio do tutejszych stosunków podwyższono i w takiej ustanowiono wysokości, jak ją załączenie Nr 10 wspomnianego powyżej zestawienia tabelarycznego przedstawia; gdy dalej

2) w pragmatyce służbowej dla urzędników c. k. państwowych kolei żelaznych wydanej i rozporządzeniem Wys. c. k. Ministerstwa handlu z d. 30 lipca b. r. I. 21.744 zatwierdzonej, a względnie w regulaminie od 1 lipca 1884 dla wymiaru kwatrowego istniejącym, takowe dla tychże urzędników w ten sposób ustalono, że wynosi ono dla Lwowa 80% kwatrowego dla Wiednia istniejącego, przyczem niezawodnie i tę okoliczność miano na uwadze, że z powodu wielkiej

odległości kolei od miasta Lwowa ci urzędnicy dla celów swego zawodu na zupełnie odległym przedmieściu, a zatem przynajmniej o 20% taniej mieszkać mogą, aniżeli inni c. k. urzędnicy państwowi.

W obec przedstawionych tutaj okoliczności ośmielają się mieszkający w stol. m Lwowie, w czynnej służbie zostający c. k. urzędnicy wszystkich działów służby zanieść swą uniożoną prośbę:

„Wysoka Izba raczy uchwalić, że dodatki aktywalne według załączenia C ustawy z d. 15. kwietnia 1873 Nr 47 dz. pr. p. systemizowane, dla Lwowa w tej samej wysokości mają być wymierzone, w jakiej takowe dla c. k. urzędników w Wiedniu mieszkających są postanowione.

Lwów dnia 14. Grudnia 1884.

(1023 podpisów).

Z e s t a w i e n i e t a b e l a r y c z n e .

Za najmieszkania składającego się		Płacą rocznie c. k. urzędnicy w									Pobierają rocznie c. k. oficerowie i wojskowi we Lwowie od 1 stycznia 1882 począwszy			
z pokoi	z kuchni	Salz- burgu	Try- eście	Lubla- nie	Graeu	Pra- dze	Bernie	Krako- wie	Wie- dniu	Lwo- wie	klasy	a) kwa- terowe	b) za- meble czymsz	a) i b)
		J a k z a łą c z e n i e									I. kl. czynszu razem			
ilość		1	2	3	4	5	6	7	8	9	rangi	jak zał. 10		
		z ł o t y c h r e Ń s k i e c h												
5	1	IV	1140	64	1204
4	1	350	375	400	400	400	500	492	540	575	VI	1000	72	1072
3	1	250	275	300	300	310	350	376	400	435	VII	764	72	836
2	1	200	175	200	200	240	200	248	270	290	VIII	548	52	600
1	1	100	90	100	135	120	120	128	180	135	X	312	44	356
											XI	188	44	232
											Dodatki aktywalne			
											klasa	dla	dla	
											rangi	Wie- dnia	Lwo- wa	
											V	1000	600	
											VI	800	480	
											VII	700	420	
											VIII	600	360	
											IX	500	300	
											X	400	240	
											XI	300	180	

NB. Powyższą tabelę zestawiono na podstawie wykazów przez magistraty względnie administracje podatkowe zatwierdzonych.

O zbrodniach i występkach pospolitych

odmiennie w kodeksie karnym wojskowym określonych

napisał

Dr. Julian Morelowski.

(Dokończenie.)

§§. 672—676 zawierają przepisy zgodne z §§. 403—408 p. u. k.

Rozdział siódmy.

Z innych występkach zagrażających bezpieczeństwu ciała lub takowe naruszających.

§§. 677 i 678 są zgodne z postanowieniami §§. 409 i 410 p. u. k. —

natomiast §. 679 zastrzega, że osoby wojskowe, które po złożeniu przysięgi służbowej przez samowolne okaleczenie się usiłują uwolnić się od służby wojskowej, mają być karane według odnośnych przepisów II. części kodeksu wojskowego (§§ 293—298 k. k. wojsk.). Obacz §. 3 ustawy z 20 maja 1869 l. 89 dz. u. p.

§. 680 brzmi podobnie jak §. 411 p. u. k. — natomiast §. 681 obowiązujący w miejsce §. 412 p. u. k. zagroza surowszą karą na ten wypadek, gdy sprawca użył broni przy bocznej lub bagnetu, nadto zagrożoną jest kara ścisłego aresztu aż do 1. roku, jeżeliby zachodziły okoliczności szczególnie obciążające.

S A D O W N I C T W O .

Sprawozdanie z czynności sądów karnych w Galicji w r. 1883.

(Ciąg dalszy)

III. Opozycja (sprzeciw)

W r. 1883 wniesiono aktów oskarżenia: w okręgu apel. krakowskim przeciw 5061, w okręgu apel. lwowskim przeciw 10255 osobom.

Na 100 oskarzonych wniosło opozycję: w Krakowie 13.69% (w r. 1882 19.79%), we Lwowie 25.84% (w r. 1882 19.53%). Są to cyfry najwyższe w całej monarchji, albowiem w okręgu apel. we Wiedniu wniosło opozycję tylko 3.59, w Czechach 7.09, w Bernie 2.37, w Gracu 7.67, w Insbruku 4.41, w Tryeście 8.02, a w Dalmacji 9.82%. Skutek to działalności rozplenionego w naszym kraju pokątnego pisarstwa.

W skutek opozycji Sąd wyższy uchylił oskarzenie: w Krakowie w 1.70, we Lwowie w 4.90 wypadkach; w Wiedniu 0.14, w Czechach 0.29, w Bernie 0.41, w Gracu 1.31, w Insbruku 0.18, w Tryeście 0.24, w Dalmacji 2.81.

IV. Rozprawa główna.

A. Przed sądem przysięgłych.

Oskarżono osób: w Krakowie 326 (w r. 1882 359), we Lwowie 781 (w r. 1882 923).

Z tej liczby skazano: w Krakowie 78.83% (w r. 1882 72.50%), we Lwowie 64.43 (w r. 1882 62.71%).

Inne okręgi apelacyjne wykazują następujący procent skazanych: Wiedeń 77.36, Czechy 79.17, Berno 78.04, Grac 79.10, Insbruk 77.39, Tryest 68.94, Dalmacja 51.49.

B. Przed zwykłymi sądami:

Oskarżono osób: w Krakowie 5383

§§. 682 i 683 zawierają następujące postanowienia:

„Kaźde starcie się oficerów z bronią zabojezną (Schlägerei, rencontre), które nie spowodowało żadnego znacznego w §. 445 określonego skaleczenia, ma być karane aresztem, a stosownie do okoliczności, ścisłym aresztem od jednego do sześciu miesięcy (§. 682).“ „Kto przez podżeganie spowoduje bitkę kończącą się skaleczeniem cielesnem jednej albo kilku osób, lub tego rodzaju starcie się między oficerami, ma być karany równie jak bitnik lub potykający się, chociażby się oświadczył na nikogo nie targnął“ (§. 683).

§§. 684—704 są zgodne z postanowieniami §§. 413 do 433 p. u. k

(6544 w r. 1882), we Lwowie 8882 (11859 w r. 1882).

Z tej liczby skazano: w Krakowie 85·97%, (87·61 w r. 1882), we Lwowie 80·86% (79·36 w 1882).

W innych okręgach: Wiedeń 89·58, Czechy 87·82, Berno 89·34, Grac 88·91, Insbruk 87·58, Tryest 86·67, Dalmacja 70·69.

V. Środki prawne.

Ilość wyroków wydanych przez sądy przysięgłych i trybunały I. instancji wynosiła ogółem: w Krakowie 3882 (4613 w 1882, we Lwowie 6262 (8809 w r. 1882)

Sądy pierwsze odrzuciły skarg nieważności: w Krakowie 98 (43 w r. 1882) we Lwowie 145 (160 w r. 1882).

Trybunał kasacyjny rozpoznawał skarg nieważności:

a) wniesionych przez prokuratora: w Krakowie 79 (37 w r. 1882) we Lwowie 28 (99 w r. 1882).

b) wniesionych przez skazanego: w Krakowie 97 (93 w r. 1882, we Lwowie 201 (308 w r. 1882).

Na 100 wyroków zaczępiono skargą nieważności: w Krakowie 4·53 (3·73 w r. 1882), we Lwowie 3·82 (4·62 w r. 1882). W innych prowincjach: Wiedeń 4·68, Czechy 4·16, Berno 2·62, Dalmacja 4·44.

Na 100 skarg nieważności:

a) wniósł prokurator: w Krakowie 44·88 (24·84 w r. 1882), we Lwowie 14·24 (17·15 w r. 1882). Wiedeń 12·25, Czechy 12·83, Grac 34·51, Tryest 3·63, Dalmacja 21·62, Insbruk. 0·

b) wniósł skazany: w Krakowie 55·12 (75·16 w r. 1882), we Lwowie 85·84 (82·74 w r. 1882).

Na 100 skarg rozpoznanych przez trybunał kasacyjny, zniesiono zaczępiony wyrok:

a) wskutek skargi prokuratora: w Krakowie 6·32 (2608 w r. 1882), we Lwowie 36·11 (3409 w r. 1882) Wiedeń 48·15, Czechy 50·00, Berno 53·84, Dalmacja 50·00.

b) wskutek skargi skazanego: w Krakowie 1·03 (8·91 w r. 1882), we Lwowie 11·42 (2·64 w r. 1882). Wiedeń 11·49, Czechy 11·84, Berno 10·46, Grac 12·50, Insbruk 7·40, Tryest 25·00, Dalmacja 20·68.

Odwołań było ogółem: w Krakowie 190 (155 w r. 1882), we Lwowie 259 (352 w r. 1882).

Na 100 wyroków zgłoszono odwołań: w Krakowie 4·89 (3·62 w r. 1882), we Lwowie 5·09 (4·50 w r. 1882).

Z tej liczby wnieśli:

a) prokurator: w Krakowie 24·21 (14·94 w r. 1882), we Lwowie 29·95 (30·11 w r. 1882);

b) skazany: w Krakowie 75·79 (85·06 w r. 1882), we Lwowie 70·05 (69·88 w r. 1882)

Na 100 odwołań miało skutek pomyślny:

a) z odwołań prokuratora: w Krakowie 67·39 (65·83 w r. 1882), we Lwowie 85·68 (73·83 w r. 1882).

b) z odwołań oskarżonego: w Krakowie 6·94 [7·73 w r. 1882], we Lwowie 6·13 [9·75 w r. 1882]. (Dok. n.)

Sprawy tabularne.

W sprawie wydzielenia gruntów z dóbr tabularnych.

Czytamy w lwowskiej korespondencji *Czasu*: „Na posiedzeniu z dnia 18 października 1884 r. Sejm zatwierdzając petycję Towarzystwa ochrony własności ziemskiej w Limanowej, powziął uchwałę, wzywając rząd, aby jak najprędzej w drodze właściwej poczynił potrzebne kroki celem skutecznego usunięcia sprzeczności między

orzeczeniami władz sądowych i administracyjnych co do kwestji, czy do podziału posiadłości tabularnych i utworzenia nowych wykazów posiadłości tabularnych, potrzebnem jest przyzwolenie władzy politycznej. Uchwałę tę przedłożyło namiestnictwo ministerstwu z wnioskiem przychylnym i wskutek tego nadeszła z Wiednia odpowiedź tej treści:

Ministerstwo spraw wewnętrznych zajmuje się żywo kwestją podniesioną w powyższej uchwale sejmowej. Jest ona istotnie wątpliwa, gdyż istnieją w tej mierze dwa sprzeczne orzeczenia najwyższego trybunału sądowego z dnia 11 grudnia 1883 roku i trybunału administracyjnego z dnia 24 kwietnia 1884 roku. W najwyższym trybunale sądowym zapadła uchwała, że ces. król. namiestnictwo i wydział krajowy są powołani do współdziałania, jeżeli chodzi o utworzenie nowego wykazu hipotecznego dla gruntu z tabularnego majątku wydzielonego, oraz dla gruntu, z innej księgi hipotecznej do tabuli krajowej przenieść się mającego, że dalej strona, starająca się o utworzenie nowego wykazu hipotecznego, winna już przy wniesieniu odnośnej prośby przedłożyć sądowi konsens politycznej władzy krajowej. Trybunał administracyjny orzekł natomiast w szczegółowym wypadku, który się wydarzył w górnej Austrii, że według teraźniejszego ustawodawstwa konsens polityczny do utworzenia nowego wykazu hipotecznego dla gruntu z tabularnego majątku wydzielonego, nie jest potrzebny.

Ponieważ z wyjątkiem Czech, gdzie sprawa ta uregulowaną została stanowczo, ustawą krajową z dnia 5 grudnia 1874. we wszystkich innych krajach koronnych, w których tabule krajowe istnieją, na mocy ustawodawstwa o zakładaniu ksiąg hipotecznych takie same postanowienia, jak w Austrii górnej, obowiązują, przeto ministerstwo spraw wewnętrznych widziało się spowodowanem wejść w tej sprawie w rokowania z ministerstwem sprawiedliwości, w celu usunięcia zachodzących sprzeczności. Ponieważ Sejmowi chodziło tylko o wywołanie takiej stanowczej decyzji nie zaś o załatwienie sprawy w pewnym z góry wskazanym kierunku, przeto odpowiedź powyższa rządu, zapowiadająca bliskie rozwiązanie kwestji, czyni w zupełności za-

Rozdział ósmy

O występkach przeciw bezpieczeństwu własności.

§§. 705—722 są zgodne z postanowieniami §§. 434—451 p. u. k.

§. 723 dotyczący palenia tytoniu w miejscach z niebezpieczeństwem ognia połączonych jest również zgodny z §. 452 p. u. k., do daje atoli objaśnienie, iż osoby wojskowe mogą się stać winnymi — stósownie do okoliczności — zbrodni przeciw przepisom służbowym w myśl §§. 286 lit. e) i 287 k. k. wojsk.

§§. 724—733 są zgodne z przepisami §§. 453—460 p. u. k.

§. 733 stanowi, że kara taka sama, jaka jest zagrożona w §. 732 (460 p. u. k.) na występki kradzieży, ma być orzeczoną także w wypadkach sprzeniewierzenia,

plądrowania i oszustwa, o ile nie zachodzą okoliczności, któreby nadawały tym czynom cechę zbrodni w myśl §§. 472, 474, 493, 494, 503 — 507 k. k. w.

§. 734 jest powtórzeniem §. 462 p. u. k.

§. 735 stanowi, iż oficer lub urzędnik, który się dopuścił jednego z występków w trzech poprzednich paragrafach określonych, ma być skazanym na karę tamże oznaczoną a nadto na pozbawienie służby, podoficer zaś na zdegradowanie.

§. 736 jest powtórzeniem §. 463 p. u. k. *)

*) Pomijamy drugi ustęp §. 736 odnoszący się do Pogranicza wojskowego, dziś,

§ 737 rozszerza przepisy §. 464 p. u. k. także do uczestnictwa w plądrowaniu.

§§. 738 do 740 brzmią dosłownie jak §§. 465 do 467 p. u. k.

§. 741 rozszerza karę za złośliwe uszkodzenie cudzej własności do trzech miesięcy, podczas gdy według §. 468 p. u. k. kara najwyższa miesiąc aresztu może wynosić.

§§. 742—748 są powtórzeniem §§. 469 do 475 p. u. k.

§. 749 rozszerza przepis §. 475 p. u. k. także do tych osób, które nabywają rzeczy wykluczone z obrotu wskutek szczególnych rozporządzeń, §. 750 i §. 751 brzmią podobnie jak §. 477 p. u. k. i §. 478 p. u. k.

po zniesieniu wojskowej administracji w Pograniczu, już nie obowiązujący. Podobnie nie obowiązuje drugi ustęp §u 678 i t. p.

dość woli Sejmu, a zarazem i potrzebie wykazanej w petycji Limanowskiego Towarzystwa dla ochrony własności ziemskiej

U w a g a R e d a k c j i Namiestnictwo nasze w kwestji tej stoi na stanowisku zajętem przez Tryb. administr., i wypowiedziało to także w podanym świeżo w „Prz s. i adm.“ (Nr. 2 z r. b.) reskrypcie, który tu zamieszczamy w myśli, że posłuży on sądom naszym do właściwego zrozumienia powołanego powyżej orzeczenia najw. Tryb. sąd. (Ks. orz. N. 113). Reskrypt ów opiewa:

„L. 23 846/1884. Do pp. M. S. i T. Or. właścicieli dóbr K. — Na prośbę o zezwolenie parcelacji dóbr K. oznajmiło wys. c. k. Namiestnictwo reskrypcją z dnia 19 listopada b. r. l. 70.320, iż gdy ustawą z dnia 1. listopada 1868 Nr. 25. dz. ust. kraj. niepodzielność posiadłości ziemskiej została zniesioną i dowolne rozporządzenie takową przez właściciela bez zezwolenia Władz politycznych dozwolone zostało, — wys. c. k. Namiestnictwo nie widzi się upoważnionem do wydania żądanego zezwolenia na parcelację dóbr K. — O czem PP. proszących zawiadamiam. Nowy sącz d. 2 grudnia 1884. C. k. Starosta Zborowski“.

Praktyka sądowa.

Repertorium orzeczeń c. k. najw. Tryb. sąd. Nr. 118 *).

Przeciw nakazowi zapłaty z 23. lutego 1878 r. l. 1107, którym dłużnikowi B. na kazano, by sumę weksl. 200 złr. z 6% odsetkami od 15. listop. 1876 r. i kosztami sporu żyratariuszowi A. zapłacił, wniósł B. w należytych czasie swe zarzuty, na które termin do rozprawy sumarycznej na 15. maja 1878 r. wyznaczono. Na tym jednak terminie żadna ze stron sporujących nie stanęła o czem je uchwałą z 15. maja 1878 r. l. 1429, z tem uwiadomiono, że na żądanie nowy termin będzie wyznaczonym. Odtąd sprawa zaległa, aż A. podaniem de praes. 2. czerwca 1883 r. l. 3306 prosił o wyznaczenie nowego terminu. Na wyznaczonym wskutek tego na dzień 18. lipca 1883 ter-

*) N. 117. zob. w n. 20. str. 191. „Urząd. i Prawn.“ z r. 1884.

§§. 752—754 jako zniesione pomijamy, odpowiadały one postanowieniom §§. 479—481 p. u. k. dziś już nieobowiązujących.

Postanowienia §§. 755 — 759 są zgodne z przepisami §§. 482 — 486 p. u. k. — § 758 dotyczący pokątnych zakładów zastawnych utracił już moc obowiązującą.

Rozdział dziewiąty

O występkach przeciwko bezpieczeństwu czci.

§§. 760—765 określają tak samo cztery rodzaje obrazy czci, jak §§. 487—492 p. u. k., wszelako z zastrzeżeniem co do oficerów, którzy przez czyny tego rodzaju pod warunkami §. 516 k. k. wojsk. mogą się stać winnymi zbrodni. Również § 676 obowiązujący w miejsce §. 493 p. u. k. naznacza surowsze kary na wypadek

minie B. między innymi zarzucił także ządawanie pretensji wekslowej z procentami ponieważ, jakkolwiek ją 22. lutego 1878 r. zaskarżono, od 15. maja 1878 r. do 2. czerwca 1883, zatem przez zwyż pięć lat, sporu nie popierał.

Sędzia pierwszy nie uwzględnił tego zarzutu. Sąd wyższy natomiast przychylił się doń, zważywszy, że jakkolwiek według art. 80 u. weksl. przedawnienie pretensji wekslowej doręczeniem pozwu się przerywa, ztąd jeszcze nie wynika, by przedawnienie po doręczeniu pozwu znów rozpocząć się nie mogło, i że gdy ust. weksl. żadnego w tym względzie przepisu nie zawiera, postanowienie §. 1497 p. u. c. i tutaj stosować należy, według tego zaś do przerwania przedawnienia także należyte popieranie skargi jest wymaganem. Gdy tedy powód od upadłego terminu z 15. maja 1878 r. do 2. czerwca 1883 r. w którym dniu prosił o podjęcie rozprawy, zatem przez zwyż pięć lat, skargi nie popierał, a pozwany to zaniechane popieranie skargi i polegające na tem przedawnienie wekslowe zarzucił, przeto do zarzutu tego jako w ustawie uzasadnionego przychylić się należało.

Sąd najwyższy jednak nie uwzględnił zarzutu przedawnienia, ponieważ zaszły wskutek doręczenia skargi pozwane mu przerwaniu przedawnienia prawa powoda do wekslowego poszukiwania swej pretensji, nie staje się bezskutecznem, chociaż powód nie popierał postępowania wekslowego, a wdrożone postępowanie przez czas dłuższy nad 3 lata przerwał; gdy artykuł 80 u. w. ustanawiając warunki, pod którymi przedawnienie prawa wekslowego poszukiwania pretensji przerwaniem zostaje, nie zamieszcza między nimi wymogu popierania postępowania doręczoną skargą wekslową wdrożonego.

Przepis §. 1497 p. u. c. o ile tenże do przerwania przedawnienia także należytego popierania skargi przed upływem czasu przedawnienia wniesionej wymaga, nie może analogicznie w sprawach wekslowych być zastosowanym, ponieważ według patentu obwieszczenia pow. ustawy cyw. przepisy tej ustawy do spraw handlowych i wekslowych wtenczas tylko mają być stosowane, gdy ustawy handlowe i wekslowe

pod względem pewnego przedmiotu żadnych osobnych nie zawierają postanowień, co jednak w niniejszym wypadku nie zachodzi, jak skoro art. 80 u. w. pod względem przerwania przedawnienia prawa do poszukiwania wekslowego takie szczególne postanowienie zawiera.

Zarazem uchwalono wpisać do Repertorium orzeczeń następujące zdanie prawne:

Należyte popieranie skargi w prawie wekslowem nie jest wymagane do przerwania przedawnienia.

Posiedzenie z 12 listopada 1884 roku l. 10613 Senat VI.

A D M I N I S T R A C J A.

Brak zbioru przepisów autonomicznych.

W najnowszym czasie wypisali światli i postępowi mężowie na swoich sztandarach „zaprowadzenie ładu w administracji krajowej“.

Dążenie do tego celu zaczyna obejmować prawie wszystkie warstwy ludności. Dotąd jednak nikt nie zwrócił powszechnej uwagi, że ład w administracji krajowej nie może nastąpić bez dokładnego obznajomienia się z przepisami autonomicznymi.

Od r. 1866 funkcjonuje Wydział krajowy i wydał już znaczną ilość okólników i przepisów do Władz autonomicznych, które spoczywają w archiwach i nie są znane ogółowi, któryby przecież powinien wiedzieć, jakimi przepisami dąży Wydział krajowy do zaprowadzenia i ustalenia ładu w administracji krajowej.

Co więcej, nawet członkowie rad powiatowych nie mają możności obznajomienia się z przepisami autonomicznymi; boć trudno wymagać od nich, aby wiedzieli daty wydania pewnego przepisu, a choćby nawet wiedzieli o tem, to nie tak łatwo im przyjdzie odzyskać odnośny przepis w archiwie Rady

obrazy czci między oficerami popełnionej.

§. 767, który zawiera przepisy §. 494 p. u. k. dodaje, iż w razie okoliczności obciążających w tymże paragrafie określonych oficerowie i urzędnicy publiczni mogą być ukarani nie tylko aresztem, ale oprócz tego i utratą służby.

§. 768 zawiera dwie zmiany, któremi różni się od §. 495 p. u. k. mianowicie:

1) zawsze należy wytoczyć postępowanie karne z nrzędu, gdy wskutek obrazy czci ze względu na stosunki osobiste obraźciela lub obrażonego zarazem cześć stanowi wojskowemu należna, naruszona została *),

*) Zasada ta wyrażoną już była w §. 20 instrukcji dla żandarmerji z 1850 roku i w cesarskim rozporządzeniu z 27 paźdz. 1853 r. l. 228 dz. u. p. (l. 64 dz. rozp. wojsk.).

2) jeżeli obraza czci skierowaną była przeciw dobrej sławie osoby zmarłej a nie ma krewnych i powinowatych i innych w §. 495 p. u. k. wymienionych osób do wniesienia skargi uprawnionych, może z urzędu być wdrożone postępowanie karne.

§. 769 powtarza postanowienie §. 495 p. u. k., a nadto zawiera następujący dodatek: „W tych ścisłym aresztem zagrożonych wypadkach, albo gdy obelga lub zniewaga publiczne zgrzeszenie wywołała, można przeciw oficerom, jeżeli oni w takich razach postanowieniom §§. 516 i 517 nie podpadają, jakoteż przeciw publicznym urzędnikom wdrożyć z urzędu śledztwo i oprócz kary aresztu orzec także utratę służby.“

Nowym jest również §. 770, który brzmi: „Jeżeli takiej urazy nie w obecności kilku ludzi, ani też nie publicznie dopuszczono się, natenczas winny

powiatowej. Tak więc członkowie Rad powiatowych, którzy przy uchwałach swoich kierować się mają wskazówkami w przepisach autonomicznych zawartymi, nie są z nimi obznajomieni, co niezawodnie tamować musi zaprowadzenie ładu w administracji krajowej.

Wypadałoby więc jak najrychlej postarać się o wydanie zbioru przepisów i okólników autonomicznych od r. 1866 dotąd wydanych według materyj uporządkowanych, a niewątpliwie każdy członek Rady powiatowej i urzędnik autonomiczny nabyłby chętnie taki podręcznik, który ułatwiłby mu poruczone zadanie i przyczyniłby się do rozszerzenia wiadomości przepisów autonomicznych, bez której o zaprowadzeniu i ustaleniu ładu w administracji krajowej mowy być nie może.

Normalja administracyjne.

C. k. Starostwo jest obowiązane zawiadomić c. k. Prokuratorję skarbu, wezwaną do wydobywania w drodze egzekucji sądowej grzywien lub innych należności na cele publiczne, o ściągnięciu należności lub zamienieniu grzywny na karę aresztu.

Okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 15. lutego 1884 L. 67966.

Według doniesienia c. k. Prokuratorji Skarbu we Lwowie zaszły pojedyncze wypadki, w których c. k. Starostwa celem ściągnięcia prawomocnie nałożonych grzywien lub zaległych należności na rzecz funduszków publicznych odniosły się do c. k. Prokuratorji skarbu z żądaniem przeprowadzenia przeciw dłużnikom egzekucji sądowej, mimo to jednak bez względu na wdrożone postępowanie sądowe nie zaprzestały dalszych kroków zmierzających do wydobywania zaległości w drodze egzekucji politycznej, a następnie ściągając należności lub zmieniając grzywny na kary aresztu, nie zawiadomiły o tem c. k. Prokuratorji skarbu celem wstrzymania egzekucji sądowej, która wskutek tego zaniedbania dalej postąpiła i nieraz doszła do ostatniego stopnia

ma być ukaranym na żądanie obrażonego aresztem od jednego do czterech dni.

§. 771 opiewa dosłownie jak §. 497 p. u. k.; §. 772 i §. 773 zagrażają łagodniejszymi karami aniżeli §. 498 i 499 p. u. k.

Rozdział dziesiąty.

0 występkach przeciw publicznej obyczajności.

§. 774—779 zawierają postanowienia zgodne z przepisami §. 501—506 p. u. k.

§. 780 Osoby wojskowe, które według przepisów o zawieraniu związków małżeńskich w armii, obowiąz-

ze szkodą strony niesłusznie egzekwowanej za należytość już umorzona.

Gdy podobne postępowanie Władz politycznych jest niewłaściwym i nawet narazić może wysoce Skarb na odpowiedzialność cywilną w obec stron na wypadek, gdyby wystąpiły z pretensjami odszkodowania, przeto wzywa się c. k. Starostwo celem uniknięcia na przyszłość wzmiankowanej nieprawidłowości, aby w każdym wypadku, w którym c. k. Prokuratorja skarbu o wydobywanie w drodze egzekucji sądowej grzywien lub innych należności na cele publiczne wezwaną została, uwiadomiła także natychmiast c. k. Prokuratorję skarbu, skoro należytość ścięgnięta względnie grzywna na karę aresztu przemienioną została.

Takie same zawiadomienie ma nastąpić w razie zaspokojenia należności, o których c. k. Starostwu wiadomo, że co do nich strona prywatna spór sądowy o wyłączenie od grabieży z c. k. Prokuratorją skarbu prowadzi.

C. k. Urzędy podatkowe mają awizować c. k. kasę obowiązującą do przyjmowania i kasowego przechowania pieniędzy i innych efektów wartościowych o takiej wysyłce do innych c. k. Starostw.

Okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 25. września 1883 L. 59840 do wszystkich c. k. Urzędów podatkowych.

C. k. Namiestnictwo dostrzegło, że wiele c. k. urzędów podatkowych, przesyłając przy odezwach własnego c. k. Starostwa do innych c. k. Starostw pieniądze, papiery wartościowe lub inne wartości z depozytów politycznych, awizuje o przesyłce takiej nie dotyczący c. k. Urząd podatkowy, który obowiązany jest do przyjmowania i przechowywania przesyłek takich, nadchodzących do przełożonego c. k. Starostwa, ale też samo c. k. Starostwo, do którego wysyła depozyt.

Gdy postępowanie takie sprzeciwia się wręcz przepisom o awizach, przypomnianym okólnikiem tutejszym z 13. grudnia 1878 l. 59603, którego wiele c. k. urzędów podatkowych nie przestrzega, wzywa się c. k. urząd podatkowy stanowczo, aby na przyszłość postępował w takich razach bezwarunkowo według istniejących przepisów i o takich przesyłkach pieniężnych lub wartościowych, awizował nie tę władzę, do której przesyłka jest adresowana, ale tę c. k. kasę, która obowiązana jest do przyjmowania i

zane są uzyskać zezwolenie na ślub małżeński od przełożonego do takich upoważnień uprawnionego, a zawierając związek małżeński w kraju lub za granicą bez takiego zezwolenia, staje się przez to winnym występku i mają być ukarane utratą służby, jeżeli nie służą obowiązkowo, podwładni zaś nie mający stopnia oficerskiego a służący w armii obowiązkowo karani być mają ścisłym aresztem od jednego do trzech miesięcy, podoficerowie będą prócz tego zdegradowani.

§. 44 ustawy wojskowej z 5. grudnia 1868 stanowi: „kto przez komisję poborową nie został uznany za niezdolnego na nawsze do służby wojskowej lub w trzeciej klasie wieku nie został uwolnionym od obowiązku ponowne-

kasowego przechowania przesyłek takich, do dotyczącej władzy nadchodzących.

Odpis tego okólnika udzieliło c. k. Namiestnictwo wszystkim c. k. Starostwom do wiadomości z wezwaniem, aby w razie nadejścia tego rodzaju awiza pod adresem c. k. Starostwa, odstąpiły je natychmiast miejscowemu urzędowi podatkowemu, do właściwego postąpienia.

Praktyka administracyjna.

Zasady orzeczeń władz centralnych.

(Ciąg dalszy).

11. [Do §. 72 i poz. tar. 106 D. ust. o należ.] Należytość od przen. własn. od spadku ostatniego posiadacza należy do ceny uzyskanej ze sprzedaży domu do masy spadkowej należącego, w sporze przeciw masie sp. egzekucyjnie zlicytowanego, z pierwszeństwem przed innymi wierzytelnościami likwidować. — Albowiem według §. 72. ust. o nal. cięży należytość od przen. własn. na rzeczy będącej przedmiotem przeniesienia i ma pierwszeństwo przed wszelkimi z tytułów prywatno-prawnych wynikającymi wierzytelnościami; a według rozp. m. sk. z 18 stycznia 1855 r. N. 16 Dz. pr. p. w wypadku, gdy spadek składa się po części z ruchomości, a po części z nieruchomości i pretensjami dłużnikami jest obciążony, należy te ostatnie bez względu czy one są czy też nie są hipoteczne, najpierw z wartości rzeczy ruchomych, a gdy one wartość nieruchomości przewyższają, nadwyżkę ich z wartości nieruchomości potrącić. To zaś postanowienie, chociaż w pierwszym rządzie wydane li tylko dla objaśnienia §u 3. rzp. min. sk. z 19 marca 1853 r. N. 53 Dz. pr. p. o oznaczaniu wartości części majątku od którego należytość 1 1/2%, względnie 3 1/2% w uwadze l. do poz. tar. 106 ust. o nal. ustanowiona ma być uiszczoną, należy analogicznie stosować także przy wymiarze należności od przen. własn. na wypadek śmierci, według poz. tar. 106 B przypadającej. (Orzec. Tryb. adm. z 24. paźdz. 1883 r. l. 11737. Ztft. f. Not. N. 25 ex 1884).

12. [Do §§ 13 i 70 ust. o nal. z 9. lut. 1850 r. i poz. tar. 75. o ust. z 13. grudnia 1862 r. N. 89 Dz. pr. p.] Prenotacja należności, względnie osobiste uwolnienie od należ. z tytułu nbóstwa, nie ma miejsca co do należ.

go stawiania się, nie może się zenić przed wyjściem z trzeciej klasy wieku. Ministerstwo obrony krajowej jest upoważnionem do udzielania wyjątkowego zezwolenia osobom, mającym obowiązek stawiania się, może jednak delegować do tego dotyczącą władzę krajową. Ten popisowy, który się ożenił naruszając powyższy zakaz, stawionym będzie z urzędu do poboru, i w razie niezdolności do służby skazanym będzie na karę pieniężną aż do tysiąca złotych w. a, a w razie niemożności zapłacenia, na areszt aż do sześciu miesięcy trwać mający.

Rozporz. Min. Wojny z 12 lipca 1873 r. II. Nro 5910 stanowi: „Osobom wojskowym stale urlopowanym i rezerwistom, którzy jeszcze nie wyszli z trzeciej klasy wieku, może być udzielonem zezwolenie do zawarcia małżeństwa tylko przez powołanych do tego dowódców. Podania odnośne wnosić należy do władzy politycznej powiatowej, właściwej

od intabulacji. (Orz. Tryb. adm. z 16. lutego 1884 r. l. 323. — Budw. 2023).

13 [Do §§. 3 4, i 9 ust. z 18 marca 1878 r. N. 31. Dz. pr. p.]. Prawo państwa do o- wych kwot o które wskutek mylnego wymia- ru za mało podatku wymierzono, zadawnia od 1 stycznia 1879 r. poczynawszy z reguły w 2 latach; przedawnienie jednak przerywa się przez czynności urzędowe w celu wymiaru przedsięwzięte a stronie intymowane. (Orz. Tryb. admin. z 19. lutego 1884 r. l. 345. — Budw. 2024).

14. [Do §§. 10 i 11 pat. o pod. doch. z 29 paźdź. 1849 r. N. 439 Dz. pr. p., §§. 11. i nast. c. rozp. z 9. grudnia 1851 r. N. 256 Dz. pr. p., §§. 4, 6, 7, 8 rozp. wyk. do pat. o p. doch. z 11 stycznia 1850 r. N. 10. Dz. pr. p.]. Przy wymiarze podatku od dochodu I. kl. nie należy jako wydatki ruchu przed- siębiorstwa z dochodu stracić się mogące, trak- tować: kwoty amortyzacyjne za zużycie przed- miotów do ruchu służących, podatek dochodo- wy zapłacony od przychodu ruchu podatkowi ulegającego, remunerację zapłaconą dyrekcji towarzystwa, deficyt kasowy, podarunki nowo- roczne osobom służbowym udzielane, i kwoty z czystego dochodu podatkowi ulegającego funduszowi zapasowemu przekazane. (Orzeczn. Tryb. admin. z 19. lut 1884 r. l. 345 — Budw. 2024 i z 8. kwietnia 1884 r. l. 712 — Budw. 2086).

15. [Do §§. 70. 84. i 98 gal. u. wod.] We- dług §. 98 karyńskiej (także galic.) ustawy wodnej koszta dochodzeń i rozpraw komisyj- nych owa ponosi strona, która domagała się wdrożenia postępowania, lub takowe przez swe przewinienie spowodowała. Zasada, któ- rą ustawa w tym §. co do zwrotu kosztów wypowiada, jest wprawdzie alternatywną, lecz mimo to stanowczą, swobodne uznanie władzy wykluczającą, ponieważ, jak skoro dochodzenie komisyjne w sprawie prywatnej przewinieniem strony zostało wywołane, też strona na pono- szenie kosztów winna być skazaną. Pytanie zaś, czy strona jaka winę ponosi lub nie, róż- nież nie według swobodnego uznania władzy ma być rozwiązane, lecz według postanowień specjalnych albo ogólnych, które pod względem stosunków obu stron sporujących decydują — Gdy dalej §. 98 również także dokładnie o- znacza rodzaj kosztów przez winnego zwrócić się mających, mianowicie „koszta dochodzeń i rozpraw komisyjnych“ a pod kosztami „roz- prawy“ ze względu na przeciwstawienie im kosztów „dochodzenia“ tylko koszta pra-

wnego zastępcy strony rozumieć należy, prze- to również i pytanie, jakie koszta mają być zwrócone, swobodnemu uznaniu władz nie ule- ga. — Li tylko pod względem wysokości zwrotu kosztów, pomijnawszy wypadek ich rozdziele- nia, mogłoby mieć miejsce swobodne uznanie władz, gdy postanowieniem ustępu 2. §u 98: o ile koszta spowodowane mają być zwró- cone“ władzy przyznanem jest prawo rozpo- znania likwidacji i zniżenia kosztów.“ — Koszta zastępstwa przez adwokata należy ze względu na przepis ustępu 4. §. 84 pow. ust. liczyć do kosztów rozprawy. (Orzeczenie Tryb. admin. z dnia 5. marca 1884 r. l. 442. — Budw. 2045). (C. d. n).

STOWARZYSZENIA.

Sprawozdanie z czynności Towarzystwa prawniczego w Kosowie w r. 1884.

Jakkolwiek okoliczność, że Kosowskie Towarzystwo prawnicze obejmuje prawników kilku miejscowości, zbieraniu się pełnej liczby członków na walne zgromadzenia dla trudności komunikacyjnych częstokroć stawała na prze- szkódzie, mimo to walne zebrania Towarzy- stwa w r. 1884. były zawsze bardzo licznie uczęszczane, zainteresowanie się członków spra- wami Towarzystwa było powszechnem, a czyn- ności Towarzystwa były bardzo ożywione. Wyniki te przekonują nas, że obierając w ro- ku ubiegłym jako przedmiot rozpraw i prac Towarzystwa głównie kwestje praktyczne, na- snuwające się członkom Towarzystwa w ich pracach zawodowych, a więc głównie dokładne obznajmianie się z nowo ogłaszanymi usta- wami, interpretacją pozytywnych ustaw i roz- biór plenarnych orzeczeń władz centralnych. najwłaściwszą postępowaliśmy drogą, przyspa- rzając członkom Towarzystwa w tej drodze najwięcej naukowych korzyści Uchwalając zaś jako załatwienie poszczególnych kwestyj spornych rezolucje i ogłaszając takowe w dzien- nikach, staraliśmy się pobudzać ogół prawni- ków do krytyki i zajmowania się poruszanymi przez nas sprawami. — Utrzymując w końcu czasopisma prawnicze i pomnażając bibliotekę naszą nowymi dziełami naukowymi, dawaliśmy i w tym roku członkom Towarzystwa możność

dalszego kształcenia się i postępowania z na- uką, a skwapliwość, z jaką z czasopism i z ka- żdego nowego dzieła naszej biblioteki człon- kowie korzystali, o potrzebie i pożytku takiej biblioteki najlepsze daje świadectwo.

Kosowskie Towarzystwo prawnicze liczy- ło w r. 1884. ogółem 32 członków z Kosowa, Kut, Wiźnicy i Zabłotowa, w tej liczbie 16 urzędników sądowych. 5 urzędników polity- cznych. 1 skarbowego, 1 autonomicznego, 5 adwokatów i kandydatów adwokackich. 4 no- tarjuszy i kandydatów notarialnych. — W szcze- gółności należeli do Towarzystwa p.p. Cho- rzewski Marcin, Danek Stanisław, Dornudiak Michał, Głazewski Wacław, Grabski Władysław, Górski Edmund, Kerth Leopold, Kwo- blański Sozomen, Kohman Józef. Kuleczycki Aleksander, Łuczakowski Izidor, Mandyczew- ski Włodzimierz, Manasterski Alfred Mieczysław, Michalski Włodzimierz, Młynarski Józef, Müller Artur, Niedźwiedz Teofil, Romaszkan Władysław, Roszkiewicz Jan, Rudkowski Jó- zef. Dr. Rybarski Ignacy, Sanocki Dionizy, Sielecki Franciszek, Smolka Franciszek, Spen- dling Józef, Stabiński Alojzy, Sworakowski Antoni, Terlecki Kazimierz, Dr. Wilkowski Emil, Winiarski Jan, Dr. Wurst Karol i Za- ręba Mieczysław. — Wydział składali: pp. Dr. Karol Wurst z Kosowa jako prezes, tudzież Mieczysław Manasterski i Dr. Emil Wilkowski z Kosowa, Włodzimierz Mandyczewski i Dyo- nizy Sanocki z Kut, nakoniec Władysław Ro- maszkan i Antoni Sworakowski z Wiźnicy, jako członkowie

Towarzystwo odbyło w r. 1884 sześć zgromadzeń ogólnych, a mianowicie trzy w Ko- sowie i tyleż w Kutach, na których zajmo- wano się prócz wyboru Wydziału i uchwalenia budżetu na r. 1884. jakoteż załatwienia rachunków za czas poprzedni, obznajmianiem się z nowo ogłoszonymi ustawami, z których na każdym walnem zebraniu przeznaczony do te- go referent szczegółowo zdawał sprawę, jako- też kwestjami umiejętnymi, podnoszonymi bądź przez Wydział, bądź przez pojedynczych człon- ków. Kwestje trudniejsze umieszczane były poprzednio na porządku dziennym dla poinfor- mowania członków, i przygotowania tychże do nastąpić mających obrad. — Zdania objawiane przez walne zebrania w kwestjach spornych lub wątpliwych ujmowano w formę rezolucyj i ogłaszano następnie w sprawozdaniach mie- sięcznych Ze strony członków Towarzystwa stawiane były w r. 1884 kwestje prawne przez pp. Dornudiaka, Kertha, Kowblańskiego,

ze względu na ewidencją wojskową, ta zaś ma je przedkładać dowódcy dotyczącego od- działu lub zakładu wojskowego celem właści- wego załatwienia“.

Według rozp. min. wojny z 3. sierpnia 1867. IX. Nro 6338 wojskowi, którzy nie ma- ją stopnia oficerskiego a są stale urlopowani lub w rezerwie i nie są w służbie czynnej, nie potrzebują zezwolenia władz wojskowych, jeżeli ukończyli trzecią klasę wieku i jeżeli chcą zawrzeć małżeństwo dopiero po dniu 1 stycznia roku następującego po ukończeniu 23 lat życia.

§. 781 zawiera postanowienie z §. 507 p. u. k. z tym dodatkiem, iż ur- zędnicy i oficerowie mają być wyda- leni ze służby w wypadku zatajenia

przeszkody unieważniającej małżeń- stwo przed małżonką.

§. 782 brzmi dosiownie jak §. 508 p. u. k.

§ 783 obowiązujący w miejsce §u 509 p. u. k. opiewa jak następuje: „Osoba płci żeńskiej, która ciało swo- je sposobem zarobkowania nierządowi oddaje i przez jawność lub zuchwal- stwo w swoim postępowaniu zgorsze- nie wywołuje, młodych ludzi uwodzi, albo wiedząc, że była dotkniętą cho- robą weneryczną, przeciwz swojego nierządnego zarobkowania nie zaprze- stała, ma być ukaraną ścisłym are- sztem od 1—3 miesięcy i według oko- liczności ma być wydalona“.

§§ 784—796 zawierają przepisy §§.

510—522 p. u. k. przeważnie z tym dodat- kiem, iż oficerowie, urzędnicy i inne w §ie 33 k. k. w. wymienione osoby mogą być ska- zane także na utratę służby.

§. 797 brzmi podobnie jak §. 523 p. u. k. Co do pijaństwa osób wojskowych obowiązują nadto przepisy §§. 231, 233, 239, 268 i 269 lit h). kod kar. wojsk.

§§. 798 i 799 zawierają postanowienia zgodne z przepisami § §. 524 i 525 p. u. k.

Ostatni rozdział powszechnej ustawy kar- nej dotyczący umorzenia występków (i prze- kroczeń) i kar na takowe postanowionych po- mieszczonej został w pierwszej t. j. ogólnej części kodeksu karnego wojskowego.

Manasterskiego, Mandyczewskiego, Młynarskiego, Roszkiewicza, Sanockiego, Smolkę, Dra Wilkowskiego i Dra Wursta.

Wydział obradował w ciągu r. 1884. dwanaście razy i zajmował się na swych posiedzeniach prócz spraw administracyjnych przygotowywaniem przedmiotów, mających się traktować na walnych zebraniach, jakoteż wykonywaniem uchwał na walnych zgromadzeniach powziętych, w którym to ostatnim względzie przeprowadzono między innymi także dawniejszą uchwałę walnego zgromadzenia, zmieniającą art. 1 statutów przez wyraźne uznanie równouprawnienia obydwu narodowości, kraj nasz zamieszkujących.

Uznając użyteczność łączności Towarzystwa prawniczego pod względem towarzyskim, urządził Wydział w lecie 1884 dla członków Towarzystwa i ich rodzin, tudzież dla licznych gości zaproszonych, wycieczkę towarzyską do Czerhaniówki, a czysty dochód z tej wycieczki użyty został na rzecz dotkniętych tegoroczną powodzią.

Czasopism utrzymywało Towarzystwo w r. 1884 siedm, a w szczególności: Przegląd sądowy i administracyjny, Urzędnika i Prawnika, Zeitschrift für Notariat und freiwillige Gerichtsbarkeit, Oesterreichische Zeitschrift für Verwaltung, Reichsgesetzblatt, Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych i Verordnungsblatt des Finanzministeriums.

Biblioteka liczyła z końcem roku 63 dzieł w 82 tomach. — Przychody Towarzystwa wynosiły w ubiegłym roku 182 złr. 23 cnt., rozchody 148 złr. 63 cnt. Tytułem zaległych u członków wkładek miało Towarzystwo z końcem 1884 — 64 złr. 50 ct. a. w. do żądania.

Rezolucje uchwalilo Towarzystwo w r. 1884 następujące:

1. Małoletni mogą wedle obowiązujących ustaw zawierać ważne bez interwencji swych prawnych zastępców kontrakty jednostronne, małoletnich kontrahentów nieobciążające.

2. Przy zastosowaniu §§. 478, 353, 357 i 480 post. kar. sędzia wnioskiem oskarżyciela w żadnym razie nie jest związany.

3. Jeżeli strony w toku sporu zawarły ugodę na świadków, o pytaniu, czyli ten do wód udał się, lub nie, orzeka sędzia wyrokiem, wydanym w sprawie głównej.

4. Powyższy wyrok wydany być ma bez wniosku stron, z urzędu, po poprzednim jednakże sumarycznym przesłuchaniu stron, jeżeli spór toczył się ustnie, zaś bez takiego przesłuchania, jeżeli prowadzony był sumarycznie.

5. Do ważności umowy, mocą której mąż odstępuje żonie jako zwrot posagu, od niej dawa w niej otrzymanego, realność, potrzebną jest forma aktu notarialnego.

6. W ustawie z 19. marca 1876 l. 28. dz. u. p. uzasadnionem jest prawo rekursu przeciw rezolucji władzy skarbowej, odrzucającej rekurs w sprawie głównej z powodu rzeczywistego przekroczenia terminu, powyższą ustawą naznaczonego.

7. Zawarte w ustawie z 19. marca 1876 l. 28. dz. u. p. wyrażenie: 'Sonn- oder allgemeiner Feiertag, oznacza tylko niedziele i dni świąteczne wyznania rzymsko katolickiego.

8. Legatarjusz, któremu spadkodawca, zmarły za czasów niepodzielności gruntów włościańskich, legował część realności włościańskiej, nie może obecnie żądać legatu tego w naturze, lecz tylko wartość pieniężną.

9. Do sądzenia sporów przeciw żonie, z mężem legalnie nierozwiedzionej, powołanym

jest zawsze sąd właściwy według miejsca zamieszkania męża. pomimo, iż małżonkowie zerwali de facto wspólność małżeńską, i w okęgach różnych sądów zamieszkują.

10. Skoro wierzyciel uzyskał na podstawie §u 7. lit. b. ustawy z 25 lipca 1871 L. 96 Dz. u. p. hipoteczny wpis zgłoszonego egzekucyjnego prawa zastawu, okoliczność, że ustanowiony §em 14. powyższej ustawy drugi termin edyktałny jeszcze nie upłynął, dalszemu prowadzeniu egzekucji przez wierzyciela nie stoi na przeszkodzie.

Z Wydziału Towarzystwa prawniczego.

Kosów dnia 3. Stycznia 1885.

Prezes: Z Wydziału:
Dr. Wurst. Manasterski.

Wiadomości literackie.

Zbioru ustaw i rozporządzeń admin.

J. R. Kasparka wyszedł obecnie zeszyt XIII. Wydawca prosi nas o zawiadomienie czytelników, że nowo zgłaszający się prenumeratorowie od 1 stycznia 1885 w myśl ogłoszenia prenumery z 10 lutego 1884 loco Lwów, tylko po cenie 1 zł 20 ct. za zeszyt. dzieło to nabyć mogą, zamiejscowi zaś po nadstawianiu kwoty za 13 zeszytów wypadającej (15 zł. 60 ct.) lub za pobraniem pocztowem tej kwoty. Czyniąc zadość życzeniom tak przez prenumeratorów ustnie i pisemnie, jakoteż w dziennikach (w *Gaz. Narodowej* lwowskiej z 21 grudnia 1884 Nr. 294 i w *Nowej Reformie* krakowskiej z 6 stycznia 1885 Nr. 4) wyrażonym, aby celem zamieszczenia przygotowano całego materiału, jak zamierzono w 15, a względnie 16 zeszytach o 12 arkuszach, nie wypuszczać ani skracać ustaw i rozporządzeń, — postanowił wydawca wykończyć pozostały jeszcze do opracowania materiał i umieścić w dziele odnośne ustawy i rozporządzenia w sposób tak wyczerpujący, jak w pierwszych 13 zeszytach. Wydawca spodziewa się, że na takie życzeniom ogólna odpowiadające opracowanie przedmiotu, tudzież na dokładny spis alfabetyczny i spis chronologiczny rozporządzeń i przepisów wystarczy 18 zeszytów, jeżeli niektóre z nich więcej jak 12 arkuszy obejmować będą, a dla lepszej wygody w używaniu dzieła zamierza podzielić je na 4 tomy — Zeszyt XIV obejmować będzie ustawy i rozporządzenia o ubogich, o zakładach dobroczynnych, tudzież ustawy o policji ogniowej i policji budownictwa, tworząc z zeszytami 11, 12 i 13 tom III o 50 ark. — Tom IV obejmować będzie w 4 zeszytach: ustawy szkolne, ustawy o sędziach polubownych i o licytacjach, jako koniec części II dzieła; dalej część III o poruczonym zakresie działania gminy, w niej całe ustawodawstwo wojskowe z instrukcją do wojskowej ustawy dotychczas w polskim języku w żadnym dzienniku rządowym w całości nie ogłoszoną a przecież nietylko nader ważną, lecz każdego prawie obchodzącą; tudzież część IV z ustawami zasadniczymi państwa austriackiego, między innymi ustawy o zgromadzeniach i stowarzyszeniach, o Trybunale administracyjnym, o Trybunale państwa i t. d., nakoniec część V o sprawach wyznań, urzędników etc. z dodatkiem obejmującym ustawy i rozporządzenia najnowsze, bo ogłoszone podczas druku dzieła. Z powyższego wynika, iż wydawca bynajmniej nie zamierza rozszerzać dzieła po za ramy programu przedstawionego w pierwotnem ogłoszeniu prenumery, lecz wydając większą

ilość zeszytów o więcej arkuszach, a nie podnosząc dawnym prenumeratorom ceny dodatkowych 3 zeszytów nad 1 zł., ulega tylko konieczności i wielostronnie objawionym życzeniom.

WIADOMOŚCI POTOCZNE.

Polacy w Ameryce. Korespondencja z Waszyngtonu zamieszczona w *Kraju* podaje niektóre interesujące wiadomości o koloniach, statystyce i pismach naszych rodaków na drugiej półkuli. Z korespondencji tej wyjmujemy następujące szczegóły:

Kolonie polskie są dopiero w zarodku, aczkolwiek już się na setki liczą. We wszystkich, wszystko jest w tajemnicach poczęcia. Dni genezy jeszcze niedojrzały. Wszystko ma postać przenosin tylko, czy też popasu Lud nasz wiejski, rolniczy, o mowie niezrozumiałej dla krajowców, stanowi liczebnie część największą emigrantów, po kraju rozległym rozsypanych. Mało mniej liczny dział tworzą, nieprzychylniejszem okiem przychodniów innych rodów widziani mieszczanie, rzemieślnicy i ich czeladź. Jest też i spora garstka osób zaprawionych do handlu małych miasteczek, zarażonych nieco niemiecko-izraelską zabiegiwością, jest liczba niewielka ex-nauczycieli wiejskich niższych, ex-organistów i ex-oficjalistów, po większej części przesiąkniętych pruską sztywnością. Liczbę księży przybytych składają pospolicie zakonnicy pokasowanych zakonów i kapłanów, dla których w kraju nie było miejsca. Według miejscowości naliczają najwięcej Kaszubów, Nadwiślanów, tudzież przesiedleńców z nad Noteci, Szeszczy, Obry, z pod Opola i Cieszyna, mniej z pod Karpat, a najmniej z nad Buga i Pilicy.

Początek tej, jak tu zwać zwykliśmy, migracji, sięga zaledwie roku 1865. Do tego czasu gdziegdzie tylko można było spotkać się z grupą kilkunastu Polaków, np. w New-Yorku, Filadelfii, St.-Louis i St.-Francisco lub w N. Orleansie.

Ze wszystkich miejsc w Ameryce, Chicago liczy dziś najwięcej Polaków, Czechów, a nawet Serbów i Słowaków. Tylu nawet, że polityczne, municypalne, stauowe i państwowe organizacje muszą się nietylko na nich oglądać, ale też poniekąd i liczyć się z nimi. Przed parą laty polak ze Szlązka p. Kiotbassa, dziś urzędnik przy komorze celnej, był członkiem izby prawodawczej (Legislature) stanu Illinois.

W tegorocznej kadencji p. Klupp z Litwy, ubiegał się o krzesło do senatu. Chicago posiada trzy polskie dzienniki, dwa polskie kościoły i klasztor zakonnic polskich z Poznańskiego wypchniętych.

New-York, pod którego jedną nazwą można by objąć Brooklin z Williamsburgiem, a nawet za Hudsonem rzeką w innym stanie leżące Jersey City z Hobokenem, będzie drugim miejscem, gdzie najwięcej polaków się trzyma, pospolicie przemysłem, rzemiosłem, handlem zajętych, oraz mających profesje, urzędy lub pełniących funkcje specjalne. Tu też jest najwięcej z przybyłych przed rokiem 1863, czyli starych emigrantów.

Filadelfia, nie wielu liczy, ale ludzi możniejszych i używających powszechnego zaufania. Nie mogą dać liczby szczegółowych, tak dla przyczyn oczywistych, jako też, że Polacy zmieniają bardzo często swoje siedziby. Wskażę jednakże porządkiem po sobie idące, pod wzglę-

dem zaludnienia polskiego miejscowości niektóre i tak: Baltimore, Bnsfalo, Milwaukee, St.-Louis, Cincinnati, Lasalle, St.-Francisco, Louisville, Cleveland, Toledo, Detroit, Newburg, Dunkirk, Bay-City etc. Polskie zaś kolonie przez Polaków poczęte i przeważnie do nich należące są: Kraków, Radom, Panna-Marya, S.-Jadwiga, Wilno, Pułaski, Sobieski, Częstochowa, Hoffa-Park, i kilka jeszcze nieznanych z imienia. Niepodobna mi zgodzić się z dziennikami polskimi, ażeby liczba emigracji polskiej, dosięgała 500.000 obojęt płci. Być może, że obliczając ściśle, dałoby się dosięgnąć do półtora tysiąca. Ciężki to jednak nbytek w kraju! Pewna, że nie ma stanu, w którymby się ich nie spotkało, są nawet między mormonami zamieszkali, ale tylko jako urzędnicy Stanów Zjednoczonych, przeto wyznawcami mormonizmu być nie mogą.

Dotąd w całej Ameryce dzienniki ów polskich istniało jedenaście, cztery w New-Yorku, a siedm w Krakowie, Milwaukee, Detroit i Chicago. Z tych, drukiem, wykonaniem i redakcją, wyprzedzający inne, „Kurjer Chicago“, jest zupełnie oddany interesom duchowieństwa. „Gazeta Chicagowska“ jest rzeczą nową zupełnie; „Gazeta Polska w Chicago“, wydawana w interesie przedsiębiorcy, jest największą pod względem formatu i najwięcej się rozchodzi, ale redakcja i polszczyzna jej, co najmniej powiedzieć można — „gorsza od miernej“.

Pojedynki w Rosji Projekt nowego kodeksu karnego zwraca szczególną uwagę na pojedynki, które uległy ścisłej kodyfikacji. Według brzmienia projektu, pojedynki zaliczone są do grupy zabójstw i uszkodzeń na zdrowiu i stąd na wysokość kar wpływać będzie względ na następstwa pojedynku.

Zawile pokrewieństwo. W jednym z pism niemieckich opisał jakiś jegomość osobliwsze swe rodzinne stosunki, wobec których bliedniej nawet te, o jakich prawi fałszywy „Wujaszek Alfonsa“.

Poznałem — pisze ów jegomość — pewną młodą wdowę, mieszkającą z dorosłą pasierbicą w tym samym co i ja domu. Między mną a wdową wywiązał się stosunek serdeczny, ożeniłem się z nią. Mój ojciec odwiedzając nas widywał często pasierbicę naszą, podobała mu się i pojął ją za żonę. Tym sposobem żona moja została teściową swego teścia, ja teściem mego ojca, moja pasierbica moją macochą, a ja, jej ojczym, zarazem jej pasierbem. Moja macocha, a pasierbica mojej żony powiła syna, który jest moim przyrodnym bratem; ale ponieważ jest on synem naszej pasierbicy, przeto moja żona jest jego babką, a ja swego przyrodzonego brata dziadkiem. Moja żona także powiła syna, którego moja macocha jest i siostrą i babką, a mój ojciec, jego dziadek, jest i jego szwagrem, gdyż siostra mojego syna jest żoną mojego ojca. Ja więc jestem bratem własnego syna, jako dziecka mojej babki; jestem także szwagrem mojej macochy; moja żona jest ciotką własnego syna; syn mój jest wnukiem swego ojca, a ja własnym dziadkiem.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.
(Z urzęd. „Gaz. lw.“ po dzień 20. Stycznia 1885 r.)

Opróżnione posady. Dwie posady systemiz dyetarjuszów tabul. przy sądzie kraj. we Lwowie do 16 lutego r. b. (8). — Rady budownictwa ewentualnie nadinżyniera i inżyniera

— podania do Prezydium Namiestnictwa do 15 Lutego r. b. (11). — Dyrektora i adjunkta urzędów pomocn. przy Namiestnictwie — podania do Prezydium Namiestnictwa do końca Lutego r. b. (11). — Urzędnika pomocniczego dla spraw domowych przy urzędzie sprzedaży soli w Kałuszu — podania do Dyrekcji skarbu we Lwowie do 14 Lutego r. b. (15). —

Mianowania: Wiktor Donicht pensjonowany oficjał poczt. pod Złoczowem, pocztmistrzem w Podhajczykach. — Paweł Gärtler de Blumenfeld pensjonowany major, pocztmistrzem w Iwoniecu. — Jan Lang pensjonowany dozorca linii telegraf, ekspedjentem poczt. w Wisniowczyku. — Władysław Rogalski ekspedytor poczt, ekspedjentem poczt. w Baworowie. — Sydonia Richtscheid ekspedytorka poczt, ekspedjentką w Łabowej. — Ewelina Pietrzycka ekspedytorka poczt, ekspedjentką poczt, w Zapałowie. — Ludwik Niecz auskultant sąd., adjunktem sądu pow. bez oznaczenia stałej miejscowości służb. dla okręgu krakowskiego wyższ. s. kr. — Kancelistami sądów kolegiat. w okręgu wyższ. s. kr. we Lwowie: Teofil Graczykowski kancelista s. pow. w Staremieście, — Romuald Sawicki, kancelista s. pow. w Bohorodczanach i Hilary Kuczyński, wszyscy trzej dla sądu obw. w Stanisławowie, — dalej Stanisław Serwiński i Adam Figwer, obaj dla sądu obw. w Samborze, wreszcie Stanisław Baziński profos przy areszcie garnizonowym i Józef Morski, dyetarjusz sądu pow. w Śnia-

tynie, obaj dla sądu obw. w Złoczowie, a w końcu Paweł Pniaczek systemiz. dyetarjusz tabul. we Lwowie, dla sądu kraj. we Lwowie. — Kancelistami sąd. pow. Błażej Bażanowski, dla Mikuliniec — Władysław Nowakowski, dla Starogo miasta, Jan Bątkowski, dyetarjusz s. kr. we Lwowie dla Niemirowa — Zenon Kaczorowski, dla Jarosławia i Karol Pieracki systemiz. dyetarjusz tabularny, dla Bohorodczan. — Adjunktami sąd. adjunkci sądów pow. Włodzimierz Gliński w Dolinie, dla Złoczowa, Dr. Alfons Bińczewski w Drohobyczu i Stanisław Jasiński w Zaleszczykach, obaj dla Lwowa, Wiktor Hrab w Uhnowie dla Tarnopola. Stanisław Szydłowski bez stałej miejscowości służb., dla Lwowa i Grzegorz Charak w Boryni dla Złoczowa — Adjunktami sądów pow. auskultanci: Jan Łazoryk dla Borszczowa; Zacharjasz Bohosiewicz dla Radowic; Antoni Piskozub, dla Zaleszczyk, Włodzimierz Janicki, dla Doliny; Stefan Sielecki dla Uhnowa; Edward Nahlik dla Drohobycza; Gustaw Ebner, dla Sokala; Władysław Terlecki dla Rawy; Teodor Marków, dla Boryni, Adolf Czerwiński, dla Radziechowa i Julian Zubrzycki bez stałego miejsca służb z powodu zakłada-ksiąg. grunt.

Przeniesienia: Ludwik Czapelski pocztmistrz z Dobrowlan do Truskawca. — Ida Tencza ekspedjentka poczt. z Dobrosina do Dobrowlan. — Adjunkci sądów pow. na własne prośby: Justyn Rzepecki w Radziechowie i Adolf Szarfenstein w Kulikowie, obaj do Dobromiła.

„PRZYRODNIK”

dwutygodnik popularny, poświęcony sprawom przyrodniczym, jedyne pismo tego rodzaju, wychodzi 1 i 15. każdego miesiąca w Tarnowie pod redakcją prof. *Zygmunta Morawskiego*, już rok piąty.

Prenumerata, która przesłać należy do drukarni J. Piszczaka w Tarnowie, wynosi w kraju rocznie 2 złr. 70 ct., — półrocznie 1 złr 45 ct., — kwartalnie 80 ct. Ogłoszenia 5 ct. od wiersza drobnym drukiem.

Dr. Lesław Boroński

otworzył

**kancelarię adwokacką
W KRAKOWIE
przy ulicy Brackiej l. 1 piętro I.**

Wyszło z druku dziełko p. t.

Suplement

do ustawy sądowej dla Gal. zachodniej
wydał

Michał Koczyński,

b. prof. U. J. w Krakowie, ul. Florjańska l. 36
po cenie 1 (jeden) złr. do nabycia u wydawcy.

Suplement rzeczony zawiera wszystkie dodatki i zmiany, które nastąpiły po r. 1881 t. j. po chwili, jak autor wydał z druku ust. sąd. Galic. Suplement zastąpi tedy miejsce drugiej jej edycji poprawnej i pomnożonej.

Wybór ustaw i rozporządzeń państw. i krajow.

wydaje

J. A. HIBL.

- I. Ustawa z 16 lutego 1883 o postępowaniu w celu uznania za zmarłego i udowodnienia śmierci. Z mot. 16-ka str 64. Cena 40 ct.
- II. Ustawa przemysłowa (zupełna) z wstępem historycznym, motywami, odnośniami ustaw rozp. orzec. i okólnikami. Wydanie drugie z znacznie powiększono. 16-ka str. XXX 332. Cena 1 zł. 20 ct.
- III. Sześć ustaw ku ochronie dłużników i wierzycieli przeciw wzajemnym wyzyskiwaniom i wybiegom. (Anfechtungsgesetz). 16 ka str. 90. Cena 50 ct.

Pod prasą:

- IV. Nowele hipoteczne.
Do nabycia na składzie
w księgarni *J. Mikowskiego (P. Starzyka)*
we Lwowie.
oraz we wszystkich księgarniach krajowych.

U E. WINIARZA

we Lwowie,

(ulica Dominikańska Nr. 4)

można nabyć za cenę 80 ct. w. a. dziełko:

**Ustawa i Ordynacja wyborcza gminna. —
Ustawa o obszarach dworskich z r 1866.**

Wydanie czwarte uzupełnione nowelami, rozporządzeniami, instrukcjami o zarządzaniu majątkiem gminnym i zasadami orzeczeń najwyższych władz do końca roku 1883 przez *Mieczysława Aleksandrowicza* c. k. komisarza powiatowego. Zupełne wyczerpanie 3go wydania tego dziełka przemawia za potrzebą i użytecznością nowej edycji.